

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI**

Seduta tas-26 ta' Marzu, 2013

Citazzjoni Numru. 1060/2000/1

C. Cauchi & Sons Construction Limited

vs

Tonio u Desiree konjugi Caruana

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni fl-ismijiet fuq indikatata datata d-29 ta' Mejju, 2000, li permezz taghha s-socjeta` attrici esponiet sintetikament is-segwenti:

1. Illi s-socjeta` attrici giet kommissjonata mill-konvenuti fuq indikati biex tezegwixxi xoghlijiet ta' kostruzzjoni, tibjid u tikhil, fil-fond proprjeta` tal-istess konvenuti, li ghalihom hi ntitolata tircievi somma bilancjali ta' elf sitt mija u ghoxrin Lira Maltin, (LM1,620.00);

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Illi ghalkemm interpellati anke ufficcjament biex ihallsu l-ammont minnhom dovut, il-konvenuti baqghu inadempjenti;

3. Illi konsegwentement l-istess socjeta` attrici talbet lil din il-qorti biex:

i. Tiddeciedi t-talbiet attrici bid-dispensa tas-smiegh tal-kawza *a tenur* tal-artikolu 167 *et sequitur* tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta;

ii. Tikkundanna lill-konvenuti fuq indikati jhallsu lis-socjeta` attrici s-somma ta' elf, sitt mija u ghoxrin Lira Maltin, (LM1,620.00), dovuta ghax-xoghlijiet appaltati kif fuq indikat;

iii. Bl-ispejjez, komprizi tal-ittra ufficcjali tat-3 t'April, 2000, u bl-imghaxijiet dovuti;

Rat id-digriet tal-istess qorti diversament preseduta datat is-26 ta' Gunju, 2000, li permezz tieghu, ghar-raguni hemm indikata akkordat ghoxrin (20) jum min dakinhar biex il-konvenuti jipprezentaw in-nota tal-eccezzjonijiet taghhom, (ara fol 12);

Rat in-nota tal-eccezzjonijiet datata wkoll is-26 ta' Gunju, 2000, li permezz taghha sintetikament wiegbu bil-mod segwenti:

1. Illi t-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda stante:

i. Illi x-xoghol t'appalt in dizamina ma sarx skont is-sengha u l-arti kif jirrizulta minn rapport peritali anness, (ara fol 15);

ii. Illi l-ammont bilancjali dovut mill-konvenuti jammonta ghal mitejn Lira Maltin, (LM200.00), u mhux dak rikjest fic-citazzjoni;

2. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat it-12 ta' Dicembru, 2000, li permezz tieghu hatret lill-perit tekniku Joseph Jaccarini biex jirrelata fir-rigward, (ara fol 17);

Rat ir-relazzjoni datata l-25 ta' Novembru, 2009, (ara fol 44), li wara li ta spjezzjoni qasira ghad-dewmien u wara li sema' x-xhieda, ikkonkluda sintetikament is-segwent:

1. Illi jirrizulta li bejn il-kontendenti kien hemm ftehim fuq is-somma dovuta mill-konvenuti lis-socjeta` attrici ghax-xoghlijiet ta' kisi;

2. Illi fuq ix-xoghol ta' l-irqajja, applikazzjoni tal-*primer*, u fuq iz-zebgha, jirrizulta li s-socjeta` attrici ma tat l-ebda stima kif ghamlet ghal kisi;

3. Illi s-socjeta` attrici ma tatx stampa cara tal-kont minnha pprezentat fic-citazzjoni promotrici, (ara fol 5);

4. Illi skont il-perit tekniku in dizamina s-socjeta` attrici ghad ghandha tiehu s-somma ta' tlett elef, erba' mija u tlieta u disghin Ewro u hamsin centezmu, (€3,493.50), bhala somma bilancjali, u dan wara li gew ikkonsidrati:

i. Id-difetti lamentati mill-konvenuti;

ii. Zieda ta' ammont ikkolkolat a bazi ta' xhieda migbura mill-istess perit tekniku nominat;

iii. Il-materjal imsemmi fil-kont tas-socjeta` attrici moghti lill-konvenuti kif spjegat fl-istess konkluzjoni peritali *de quo*, (ara fol 67);

iv. Illi l-ammont dovut ghat-taxxa fil-valur mizjud bir-rata ta' 18%, wkoll hu nkluz fl-ammont fil-paragrafu numru 4 aktar qabel fil-konsiderazzjonijiet tal-istess relazzjoni peritali hawn sintetikament elenkati;

Rat in-nota tal-konvenuti datata t-30 ta' Novembru, 2009, li permezz taghha talbu l-hatra ta' periti addizzjonali *ai*

termini tal-artikolu 674 tal-Kap 12 fuq gia` ndikat, (ara fol 130);

Rat id-digriet ta' din il-qorti diversament preseduta datat id-9 ta' Marzu, 2010, li permezz tieghu laqghet it-talba tal-konvenuti u hatret lill-periti hemm indikati bhala periti addizzjonali, (ara fol 131);

Rat ir-rikors tal-konvenuti datat l-10 ta' Marzu, 2010, li permezz tieghu ghar-ragunijiet hemm elenkati talbu s-suspensjoni tal-inkarigu tal-periti addizzjonali minnhom precedentement mitlub biex l-abbli rapprezentant legali tal-istess konvenuti jezamina l-inkartament tal-kawza biex jara effettivament jekk il-periti addizzjonali humiex verament mehtiega, (ara fol 133);

Rat ir-risposta tas-socjeta` attrici datata t-30 ta' Marzu, 2010, li permezz taghha rrimettew ruhhom ghal kull decizjoni tal-qorti;

Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat il-5 t'April, 2010, fejn issospendiet l-inkarigu precedenti tal-periti addizzjonali u kkoncediet il-perjodu hemm indikat biex il-konvenuti jghazlu l-pozizzjoni taghhom fir-rigward, (ara fol 136);

Rat in-nota tal-konvenuti datata d-19 t'April, 2010, li permezz taghha nfirmaw lill-qorti li ma kienx hemm aktar htiega li jigu nkarigati periti addizzjonali fir-rigward, (ara fol 138);

Rat il-verbal tal-istess qorti diversament preseduta datat id-19 t'Ottubru, 2010, li permezz tieghu akkordat lill-konvenuti l-perjodu hemm indikat biex jipprezentaw domandi in eskussjoni lill-perit tekniku in dizamina, (ara fol 139);

Rat in-nota tal-konvenuti datata l-24 ta' Marzu, 2011, li permezz taghha pprezentaw il-mistoqsijiet in eskussjoni fuq riferiti, (ara fol 144);

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ir-risposti tal-perit tekniku *de quo* datati t-13 ta' Mejju, 2011, (ara fol 151), li essenzjalment ma jimpingux fuq il-konkluzjonijiet tal-istess perit tekniku fuq gia` sintetikament elenkati;

Rat il-verbal datat l-10 ta' Novembru, 2011, li permezz tieghu l-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet talbu li jitrattaw il-kawza kemm bil-miktub kif ukoll orlamente;

Rat id-digriet tal-qorti kif preseduta tal-istess data ndikata fil-paragrafu precedenti li permezz tieghu laqghet it-talba *de quo* tal-istess;

Rat in-nota t'osservazzjonijiet tal-konvenuti datata l-25 ta' Settembru, 2012;

Ezaminat l-atti kollha esebiti;

Ikkunsidrat:

Illi l-konvenuti sintetikament josservaw is-segwenti:

1. Illi r-relazzjoni peritali hi superficjali;
2. Illi l-perit *de quo* naqas milli jexamina x-xhieda migbura;
3. Illi kif ritenut fil-kawza **Calleja vs Mifsud, Qorti tal-Appell datata 19 ta' Novembru, 2001:**

“ ... Qorti ma kinitx obbligata li taccetta r-rapport tekniku bhala prova determinanti u kellha dritt li tiskartah kif seghet tiskarta kull prova ohra” u “ ... thares b'lenti kritika lejn l-opinjoni teknika lilha sottomessa ...”;

4. Illi minn analizi tax-xhieda prodotta jirizulta sintetikament is-segwenti:

- i. Illi gie erroneament konkluz li s-socjeta` attrici ghad ghandha tircievi elf u hames mitt Lira Maltin, (LM1,500.00), stante li tali konkluzjoni hi bbazata fuq suppozizzjoni;

Kopja Informali ta' Sentenza

ii. Illi ghalkemm il-partijiet ftiehem li x-xoghol fil-faccata kellu jigi terminat fi zmien tlett (3) gimghat, dam effettivament sitta u tletin (36) gurnata;

iii. Illi l-konvenuti jichdu l-allegazzjoni tas-socjeta` attrici li kien hemm ftehim dwar il-kisi u t-tibjid tal-faccata li l-prezz joghla jekk ix-xoghol jiehu aktar minn tlett (3) gimghat;

iv. Illi effettivament l-istess allegazzjoni hi kontradetta mix-xhieda tal-istess direttur, (ara fol 160);

v. Illi rigward il-kalkoli peritali in dizamina l-konvenuti jsostnu sintetikament is-segwenti:

a. Illi l-ammont stabbilit mill-imsemmi perit, (€3,493.50), hu bbazat fuq assunzjonijiet erronei;

b. Illi rigward l-istima tal-faxxa fil-faccata, jirrizulta li s-socjeta` attrici qed titlob il-hlas t'ammont li kien gia` gie mhallas mill-konvenuti, (ara fol 161);

c. Illi s-socjeta` attrici naqset tipprova x-xoghol *extra* u l-materjal uzat;

vi. Illi tenut kont tas-suespost jirrizulta li l-perit tekniku *de quo* naqas jivvaluta l-prezz tax-xoghol li sar in excess tat-tlett (3) gimghat u strah kompletament u simplistikament fuq ic-cifra ndikata lilu mis-socjeta` attrici;

vii. Illi ghalhekk il-konkluzjoni tal-perit tekniku mhix wahda gusta u ghandha tigi respinta;

Ikkunsidrat:

Illi l-meritu in dizamina jirrigwarda l-analizi tal-prestazzjoni ta' xoghlijiet prestati mis-socjeta` attrici lill-konvenuti;

Illi ghalhekk dan jammonta ghal fatt fejn:

Kopja Informali ta' Sentenza

“Lo spiegamento di un’attivit  umana diretta a creare una nuova ricchezza o a procurare una utilit  viene elevate a contenuto di una promessa obbligatoria, nella quale il *facere (faciendi necessitas)* assume autonoma e propria rilevanza ...”, (“L’Appalto di Opere Pubbliche, Antonio Cianflone, Ottava Edizione, Guiffre` Editore, p. 3-4);

Illi s-suespost hu rez pacifiku bejn il-partijiet u ma jirrizultax li hemm xi kontestazzjoni fir-rigward;

Illi l-uniku kontestazzjoni riskontrata tirrigwarda s-segwenti:

1. Il-ftehim pattwit bejn il-partijiet rigwardanti x-xoghlijiet milquta;
2. Il-perjodu ta’ esekuzzjoni tax-xoghlijiet pattwiti; u
3. Il-pagamenti dovuti fir-rigward;

Ikkunsidrat:

Illi fir-rigward, ir-relazzjoni peritali in dizamina tippekka gravement stante li ma tindirizzax il-kontestazzjonijiet imressqa mill-konvenuti kif abbilment esposti mill-abbli rapprezentant legali tal-istess, u kif fuq sintetikament elenkati;

Illi ghandu jinghad li l-konkluzjonijiet tal-istess perit tekniku in dizamina ma jissufragawx l-elementi essenzjali probatorji rikjesti skont il-ligi u kemm –il darba din il-qorti tazzarda tistrieħ fuq l-istess, tali decizjoni ma tkunx wahda legalment sostenibbli stante li l-edifizzju logiku li fuqha jistrieħ l-istess perit hu totalment mankanti kif sottolineat mill-istess konvenuti;

Illi ghalhekk din il-qorti ma tistax tistrieħ fuq tali konkluzjonijiet peritali u qieghda ghalhekk tiskarthom flimkien mar-relazzjoni redatta;

Ikkunsidrat:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi tenut kont tas-suespost l-analizi tal-konvenuti kif riprodott fin-nota ta' sottomissjonijiet taghhom hi logikament sostenibbli u fattwalment riskontrabbli meta ezaminata fid-dawl tar-rizultanzi processwali in dizamina;

Ghaldaqstant, din il-qorti ma tqisx li s-socjeta` attrici pprovat il-kaz taghha skont il-ligi, u konsegwentement, filwaqt li takkolji t-twegibiet kollha tal-konvenuti kontenuti fin-nota t'osservazzjonijiet taghhom fuq gia` riferita, tirrespingi t-talbiet tas-socjeta` attrici stante li mhux pruvati skont il-ligi, bl-ispejjez kontra l-istess socjeta` attrici.

Onor. Imhalled Silvio Meli

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----